

В. К. Хільчевський, М. Р. Забокрицька

Прип'ять

ПРИП'ЯТЬ — ріка в Україні та Білорусі. П. — найбільша за площею басейну (114,3 тис. км²) і водністю права притока Дніпра, друга (після Десни) за довжиною — 748 км. Бере початок у Волинській обл. (пobl. с. Гуполи Ковельського р-ну), тече бл. 200 км територією України, потім бл. 480 км — територією Брестської та Гомельської обл. Білорусі. Гирлова ділянка П. завдовжки 70 км від с. Красне (у Чорнобильській зоні відчуження, нині зняте з обліку) до впадіння у Київське водосховище знаходиться в межах Київської обл. На українську частину басейну ріки припадає 57 %, на білоруську — 43 % площі водозбору. П. тече переважно Поліською низовиною у низьких заболочених берегах. Найбільші правобережні притоки стікають з Волинської височини, найбільші ліві — з Білоруської височини, що є вододілом між басейнами Чорного моря і Балтійського моря. Долина П. у верхів'ї виявлена слабо, у пониззі — чіткіше, ширина 5—8 км. Заплава розвинута по всій довжині, виділяють 2 надзаплавні тераси. Ширина заплави у верхній течії 2—4 км і більше; в окремі роки сильно затоплюється. У пониззі ширина заплави — 10—15 км. Річище П. у верхів'ї каналізоване; нижче — звивисте, утворює меандри, стариці, багато проток, є піщані о-ви. Ширина ріки у верхів'ї до 40 м, у середині течії — 50—70 м, у пониззі — 100—250 м, при впадінні у Київське водосховище — 4—5 км. Похил ріки 0,08 мкм, добре розвинута гідрографічна мережа (10,5 тис. малих і середніх річок у басейні). У зв'язку з проведенням осушувальних меліорацій більшість приток повністю або частково каналізовано. Найбільші праві притоки течуть (або ж починаються) на території України — Турія, Стохід, Стир, Горинь, Ствига, Уборть, Словечна, Жолонь, Уж; ліві течуть територією Білорусі — Ясельда, Бобрик, Цна, Случ, Птич (Пціч), Іпа, Віть, Брагінка. Живлення мішане. Для водного режиму характерна тривала весняна повінь, літньо-осіння межень порушується дощовими паводками. На весну припадає 60—65 % річного стоку, вода піднімається на 1—4 м, на ділянках із звуженою заплавою — на 7 м. Середня витрата води pobl. м. Мозир (Гомельська обл.) становить 385 м³/сек., в гирлі — 404 м³/сек. (максимальна — бл. 6000 м³/сек.). Замерзає на початку грудня, скресає на початку березня. Коричнуватий колір П. зумовлений впливом болотних вод. Склад води гідрокарбонатний кальцієвий з мінералізацією навесні бл. 150 мг/дм³, у меженний період — 200 мг/дм³.

П. судноплавна на відстані 577 км від гирла. Сполучається Дніпровсько-Бузьким каналом через р. Піна з р. Мухавець, а далі з Західним Бугом; Дніпровсько-Німанським каналом через р. Щара з р. Німан. Внаслідок аварії на ЧАЕС 1986 ріка та її басейн зазнали забруднення; в пониззі уздовж берегів П. споруджено десятки кілометрів дамб для захисту ріки від радіоактивних речовин. Тут знаходиться тридцятикілометрова зона відчуження ЧАЕС, з якої виселені мешканці сіл, а також міст Прип'яті і Чорнобиля. На П. — міста Пінськ, Мозир, Наровля (усі — Білорусь). У басейні ріки — Прип'ятський національний парк (Гомельська обл.).

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Дрозд В. В., Ревера О. З. Река Припять. Минск, 1988;
2. Алиев К. А., Ануфриев В. Н., Афанасьев С. А. и др. Управление трансграничным бассейном Днепра: суббассейн реки Припяти. К., 2012;
3. Хільчевський В. К., Гребінь В. В. Водні об'єкти України та рекреаційне оцінювання якості води. К., 2022.

Бібліографічний опис:

Прип'ять / В. К. Хільчевський, М. Р. Забокрицька // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-878904>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).